

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEEFT

SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIES

Per 1/1 pagina f 150.— Per 1/2 pagina f 25.—
 Per 1/3 pagina f 80.— Per 1/16 pagina f 15.—
 Per 1/4 pagina f 45.—
 Speurbijtes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties: contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

W. J. HARTSTRA, JUBBEGA (Fr.) - Giro 489285
 Magazijn v. Imkersartikelen - Bijenstand Hartelust.
 Wij kunnen U direct uit voorraad leveren: Aluminium
 Dathepijpen, prima f 5.75; ruime bijenkappen (paarde-
 haarvizier) f 2.50; idem (zwart vizier) f 1.75; paarde-
 haarvizier 35 x 30 cm f 1.25; zwarte vizieren 40 c.;
 Honingbussen inh. 10 kg f 1.25; schroefdooppen op 1
 ponds flacons per 100 f 3.50; per 1000 f 32.50; Afstand-
 blikjes per 100 f 1.90; Vaseline per kg f 1.25; Karton-
 inlagen per 100 f 1.—; per 1000 f 9.—; Bijenvegers f 1.25;
 Kaasdoek breed 1 m à f 1.40 p. m; idem br. 1.50 m
 à f 2.— p. m; Honingflacons 1 pond compl. m. deksel
 p. 100 f 14.—. Pr. bijenvolken in boogkorven en kasten
 Zuivere honing per ponds flacon f 1.25; per 5 kg f 10.—.

„VERGEET-HEN-NIET“

Ten bate van Nederland en Indonesië

Wilt U metterdaad trachten leed te verzachten?

U kunt het:

Koop nú „Vergeet-hen-niet“-postzegels

Verkrijgbaar van 1 Aug.—30 Sept. aan
 alle postkantoren en vele belangeloze

verkoopadressen.

ARCHIV FÜR BIENENKUNDE,

internationale Zeitschrift für Bienenwissen
 und Bienenwirtschaft, gegründet 1918 von
 L. Armbruster, ist wieder erschienen. Jahrgang 1948 (Sammelheft, Preis DM 4,50):

Nützzüchtungsfragen; verbesserte Wachsgewinnung durch die Imker; Berichte über das Ausland; Literaturbesprechung; Eine Stimme für viele: „Das beste Bienenbuch seit 20 Jahren!“ Jahrgang 1949, Sammelheft, demnächst erscheinend: Imkerische Honigprüfung; Neues über das Pollensammeln; Imkerie in Nordrussland; Amerikanische Bienenzüchttechnik; Fermente im Bienenstock; Berichte über Amerikanische Imkerteknik; Hunderte von Besprechungen, alle Länder betreffend. Preis etwa DM 4,50. Verlag des Archiv für Bienenkunde, Lindau (Bodensee).

„Immeke“

De geschiedenis van een honingbij

door J. VAN KRUININGEN
 Geïllustreerd — Gebonden

Een kostelijk boek voor kinderen boven 8 jaar.

Prijs bij intekening tot 1 Nov.
 a.s. f 2.25. Daarna f 2.75.

EEN UITSTEKEND GESCHENK

De intekening is opengesteld bij:

HET BIJENHUIS - WAGENINGEN

H. T. VAN DAM

JUBBEGA (Fr.)

BIJENPARK

Magazijn van Imkersartikelen

Tel. 103 Hoornsterzwaag

Postgiro no. 217250

Wij leveren alles op 'het gebied der bijenteelt tegen de laagste prijzen!

Ruime voorraad honingbussen, 25 kg inh., inh. en uitwendig geel conservenlak f 2.50; 5 kg inhoud f 0.80; 2½ kg inh. f 0.60.

Honingflacons inh. ½ kg, met metalen deksels en cartoninh. per 100 f 15.—; idem ¼ kg inhoud, per 100 f 12.—.

Zendt ons Uw was ter verwerking tot kunstraat. Zuivere was tot kunstraat f 1.— werkloon per kg br.k.m. Zeer dun f 1.50 per kg h.k. maat. Men is vol lof over onze prachtige mooie kunstraat.

Voor andere artikelen zie speciale prijslijst in Februari-nummer, of vraagt onze mooie rijk geïllustreerde prijscourant welke op aanvraag gaarne wordt toegezonden.

SPEURBIJTJES

MEUBELMAKER-IMKER biedt aan goed zittende Haardfauteuils, naar eigen ontwerp gemaakt. Beneden winkelprijs. Foto op aanvraag. JOH. EELMAN, de Waal, Texel.

TE KOOP: 18 prima opzetters in korven. Staan op heide Holterberg. Partijtje ledige korven in prima staat. H. BEVERDAM, Eschstraat 18, Rijssen.

TE KOOP: 30 zwaar bevolkte Simplexkasten met prima geselecteerde Amerikaanse en inlandse moeren, bevrucht op mijn bevruchtungsstation in Holterberg. H. BEVERDAM, Eschstraat 18, Rijssen
 WIE BIEDT GELD voor 1000 pond koolzaad-, zomer- en heideslengerhoning in flacons of bussen. Ook bij gedeelten. H. BEVERDAM, Eschstraat 18, Rijssen.

TE KOOP: Koolzaadhoning, Zomerhoning en Heidehoning in elke verpakking. P. DE VRIES Pzn., Dirkshorn (N.H.)

REDELIJK BOD GEVRAAGD op 60 pond Koolzaadhoning en 150 pond Zomerhoning. Prima kwaliteit. B. HESPER, van Esstraat 186, Pernis.

AANGEBOODEN: 10 kasten met bijen met uitgebouwde honingkamers, Simplexmaat, roosters enz. voor f 200.—. Wegens te drukke werkzaamheden. J. C. THIERRY, Veurschstraatweg 193, Leidschendam.

GEVRAAGD: gebruikte dubbelwandige Simplexkasten; defect geen bezwaar. Prijsopgave aan B. C. JONGEJANS, Burgem, Prinslaan 45, Ede (Gld.).

TE KOOP: 6 korfvolken (3 kon. 1948 en 3 kon. 1949). J. J. WAGNER, Tapijtweg 13, 's-Gravenhage, telefoon 558040.

TE KOOP 50 korven met bijen, zo van de heide, bij H. HAMMINGA, Hoofdkade 61, Ter Apel (Gr.)

NOG AF TE GEVEN: Een partijtje naakte volken en enkele prima bevr. jonge koninginnen. SCHWIE-TERS' Bijenpark, Tel. 95, Dedemsvaart.

TE KOOP: Pl.m. 125 prima heidevolken in korven tegen zeer lage prijs. K. H. HARTMAN, Exloo (Dr.), Telefoon 30.

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Tel. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A.
v.d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

DEZE MAAND op de Bijenstal

Deze rubriek is in het bijzonder bestemd voor beginners. Het zou daarom niet juist zijn als we hier niet even de aandacht vestigden op de mogelijkheid om in het komende seizoen onze theoretische kennis belangrijk uit te breiden, door het volgen van één der cursussen in bijenteelt, die met overheidssubsidie door een staf van deskundige leraren wordt gegeven. Het lesgeld is zeer laag. Verwacht nu niet van uw afdelingssecretaris dat hij alle leden opzoekt om te vragen of ze misschien ook voor deelname aan een cursus voelen, of dat hij u nogmaals per circulaire op deze mogelijkheid attent maakt. Bespaar hem die moeite en schrijf hem even een briefkaartje, waarin u hem mededeelt aan welke cursus u zoudt willen deelnemen. Wek ook uw collega's daartoe op. Als de deelname groot genoeg blijkt te zijn, kan uw afdelingsbestuur vóór 15 September de gewenste cursus aanvragen bij het Bijenhuis.

Ook meergevorderde imkers kunnen van een cursus nog wel iets opsteken. Op een vergadering, die ik een dezer dagen bijwoonde, werd er door een van onze prominente bijenteeltdeskundigen op gewezen, dat de kostprijs van honing aanzienlijk kan worden verlaagd door toepassing van rationele bedrijfsmethoden.

En nu gaan we naar de bijenstal. Om te beginnen zij er op gewezen, dat er in vele delen van ons land dit jaar veel bladhonig gewonnen is. Of men die lekker vindt of niet is een kwestie van persoonlijke smaak. Ik zelf heb dit jaar voor het eerst Nederlandse bladhonig geproefd en de kennismaking is me erg meegevallen. Ik proefde een monster uit de buurt van Deventer, waarvan de eigenaar veronderstelde, dat het voor consumptie ongeschikt was. Volgens mij was de honing verrukkelijk van smaak. Een ander monster, dat belangrijk meer bladhonig bevatte, had een smaak waaraan ik even moest wennen. Toch viel ook die nog heel erg mee.

Voor de grote imker, die zijn honing moet verkopen, kan de bladhonig een probleem zijn, omdat

het publiek die niet kent. (Maar we hebben toch ook tomaten leren eten?) Voor de beginner zit er alleen maar dit aan vast, dat bladhonig *voor de bijen* ongeschikt is om er op te overwinteren. Slinger die dus zo schoon mogelijk uit de raten. Voor voorjaarsvoeding is bladhonig wel geschikt.

Als dit maandschrift verschijnt, komen de bijen terug van de heide en ik hoop van harte, dat die u een paar honingkamers met kostelijke blanke raathoning heeft geleverd en met heerlijke aromatische heide-slingerhoning, waaruit u gedurende de winter iedere dag de onvolprezen heidegeur tegenstroomt.

Als u in de loop van het jaar de voor de heideimkers aangegeven bedrijfswijze hebt toegepast en die het volgende jaar weer wilt toepassen, dienen de volken nu of in het voorjaar twee aan twee te worden verenigd. (Oude moer verwijderen, het moerlose volk boven, het moergoede onder en een opgevouwen krant er tussen; na een paar dagen alle broedraten en zoveel mogelijk stuifmeel in de onderste bak brengen en zo natuurlijk mogelijk rangschikken). U mag de volken ook in het voorjaar verenigen, doch dat kost dubbel suiker.

Slechte raten (oud, onregelmatig, veel darrecellen) worden verwijderd.

Zo spoedig mogelijk daarna beginnen we de volken met kleine hoeveelheden te voeren. Wacht daar niet mee, want als de koningin het leggen eenmaal gestaakt heeft, komt ze niet zo gemakkelijk meer op gang. Het benutten van de heidedracht brengt noodgedwongen mee, dat we slechts ten dele aan de eerste eis voor een goede inwintering, sterke volken, kunnen voldoen. Het is zaak goed te maken, wat er nog goed te maken valt. De kleine imker bereikt dit reeds gedeeltelijk, door de volken twee aan twee te verenigen. Door het drijfvoeren gelukt het bovendien dikwijls, doch niet steeds, om in September nog een aardig broednest te vormen.

Tegen het einde van de maand gaan we grotere hoeveelheden voeren, doch niet meer dan 1 à 1½ liter per dag. Oplossing b.v. 4 suiker op 3 water.

(vervolg op pag. 134)

Na meermalen omroeren lost dit zelfs in koud water op. We gaan hiermee door, tot ieder volk minstens 20 pond verzegeld voer heeft. Overtuig u daar heel grondig van. Maar al te veel imkers worden na half Februari geplaagd door twijfel of hun bijen „het wel halen”. Het is nu de tijd om er voor te zorgen, dat u tot 1 April met volstrekte zekerheid kunt zeggen: mijn volken hebben genoeg.

De imker zonder heidedracht heeft, door geregeld

een beetje te voeren, sterke wintervolken kunnen kweken, die het het volgende jaar op de vroege dracht goed zullen doen. Hij kan zijn volken een beetje eerder op 20 pond voer brengen dan zijn collega heide-imker. Op 1 October kan hij kant en klaar zijn. Dat is een voordeel, want de bijen moeten de suikerstroop verwerken en verzegelen en hoe later we voeren, des te groter wordt de kans dat niet alles meer verzegeld wordt.

Over de eigenlijke inwintering hopen we in een volgend praatje te spreken. G.

OVERWINTERINGSPROBLEMEN

en Voorjaarsbehandeling

(Vervolg en slot).

DE sterke volken zijn, ook na de uitwintering, sterker, met meer broed en bijen en de honing-oogst is groter, nl. meer dan $2 \times$ zo groot als van de zwakke. Bij de tweede inwintering zijn de volken van de twee groepen ongeveer even sterk en ook de opbrengsten in het volgende jaar zijn vrijwel gelijk. De schrijvers komen tot de conclusie, dat er waarschijnlijk ook naar boven een grens is, waar grotere sterkte geen voordeel meer oplevert. De gunstigste sterkte, in de omstandigheden waaronder de proeven genomen zijn en met deze bijen, ligt vermoedelijk tussen 30 en 55 ramen in.

Wij kunnen wel aannemen, dat het bij ons geen voordeel heeft de volken zo sterk te maken. Het is wel merkwaardig, dat in het voorjaar de proefvolken van Brown en Geiger veel minder in sterkte verschilden van wat wij hier gewend zijn dan 's zomers. Blijkbaar dus een veel groter verlies in de winter en sterker groei in het voorjaar dan bij ons.

In streken met uitsluitend vroege dracht spreekt het vanzelf, dat een zo sterke opbouw niet wenselijk is, omdat dit ten koste gaat van de enige dracht. Maar onder onze omstandigheden zijn ook bij zomerdracht zulke monstervolken niet gewenst. Alleen bij langdurige overvloedige dracht, waarbij het bijenverlies enorm is, heeft dit zin.

Dit neemt niet weg, dat grote sterkte in het voorjaar noodzakelijk is om een vroege dracht te kunnen benutten. Voor de koolzaaddracht is een geheel met bijen en broed gevulde simplexbroedkamer half April niet te veel en sterker volken zullen, onder gunstige omstandigheden, meer opbrengen.

De vraag is hoe dit te bereiken. Is drijfvoeren gewenst? Merkwaardige proeven hieromtrent zijn genomen door C. G. Butler van het laboratorium te Rothamsted in Engeland, gepubliceerd in *The Annals of Applied Biology* van Augustus 1946.

Een groot aantal volken werd op verschillende wijzen gevoerd in voor- en najaar, en het resultaat beoordeeld naar de hoeveelheid broed en bijen in April daaropvolgend. De in verband met het boven-

staande van belang zijnde resultaten komen op het volgende neer:

Voeren met alleen suiker in het najaar heeft slechter resultaat dan voeren met honing of honing en suikerstroop. Een mengsel van gelijke hoeveelheden honing en suikerstroop heeft hetzelfde resultaat als honing alleen. Voeren, beperkt tot de vroege herfst, gaf de beste voorjaarsontwikkeling. Voeren met suikerstroop in het voorjaar kan de ontwikkeling tegenhouden en het voedsel is verspild. Voeren met stroop en stuifmeel (surrogaat) heeft alleen voordeel, als er een tekort is aan koolhydraten en (of) eiwitten. Laten we dit vooral op de juiste wijze interpreteren. Aan de feiten behoeven we ni t te twijfelen. Zij worden met cijfermateriaal toegelicht. De proeven werden genomen met 25 tot 57 volken in de jaren 1939—1944.

Er blijkt wel uit, dat wij voorzichtig moeten zijn met voeren in het voorjaar als er geen tekort is. Hoe komt het dan, dat de Zwitsers zo'n goed resultaat hebben met hun methode van aanzetten? Van één factor wordt in de proeven te Rothamsted geen melding gemaakt, nl. warmte, en daar wordt in het bijenhuis, vooral bij elektrische verwarming in de kasten, voor gezorgd. Dr. Morgenthaler legt er in verschillende publicaties de nadruk op, dat suikerstroop geen voedingswaarde heeft, als deze niet eerst door de bijen wordt omgezet (zoals de nectar wordt omgezet in honing) en voor deze omzetting is warmte nodig. Zo behoeven de resultaten van de genoemde proeven niet in strijd te zijn met andere ervaringen. Verder reageren niet alle bijen op een vroege stimulatie in het voorjaar. Butler werkte met kruisingen van Italiaanse bijen met andere. De Zwitsers met speciaal aan hun bedrijfswijze aangepaste.

De conclusie is dus: als niet voldoende warmte geproduceerd kan worden, heeft voeren met suiker in het voorjaar geen waarde. Dus liefst aanzetten met verdunde honing. Of electrisch verwarmen zin heeft in onze omstandigheden moet nog uitgemaakt worden. Waarschijnlijk wel. Maar dan met thermostaat werken om te veel warmte te voorkomen. Ook hieromtrent zijn proeven door Butler gedaan, maar

te vroeg in het jaar om de waarde voor ons doel te kunnen bepalen, nl. van 2 Januari tot 16 Maart. Het resultaat was niet gunstig. Maar er is zoveel op dit gebied gepubliceerd, dat wijst op de waarde van verwarming in het voorjaar, dat we met verlangen uitzien naar resultaten van wetenschappelijk opgezette proeven in het groot. Sechrist is er een groot voorstander van, zelfs is hij voor verwarming het gehele jaar door. Maar tot heden twijfel ik aan de waarde van zijn proeven.

Het is zeer goed mogelijk dat verwarming bij een koude-inval na een warme periode, waarin met de aanleg van een broednest is begonnen, goede resultaten oplevert. Alweer in het oog te houden: voldoende honing en stuifmeel moet aanwezig zijn, voldoende water en een volk met goede eigenschappen, voldoende sterk.

Dat men ook te zwakke volken op deze wijze kan helpen, is wel zeker. Maar beter is het zwakke volken met sterke te verenigen, tenzij zij onder verdenking staan van ziek te zijn.

Een eenvoudige bedrijfswijze voor wie een vroege dracht wil benutten, is de volgende.

In het najaar het aantal volken (geen zwakke) tot de helft verminderen door verenigen. Met twee broedkamers overwinteren. Na de koolzaadrecht laten zwermen of kunstzwerm maken en zo volken verdubbelen. Dus geen zwermverhinderende zonder uitbreiding. Het artikel van de heer Joustra in het Juni-nummer van het Maandschrift onthefte mij van de noodzaak dit nader te motiveren. Als aanvulling hierop alleen nog dit: als men niet een speciaal zwermvrij bijenras bezit is het onmogelijk een volk, dat in April voldoende sterk is voor de koolzaadrecht, zo te behandelen, dat het met zekerheid niet zwermt.

Ik hoop dat ik met het bovenstaande de praktische inker wat gunstiger gestemd heb tegenover het wetenschappelijk onderzoek. Laat hij zijn ervaringen hieraan toetsen en dan zijn mening publiceren.

Slikerveer. Ir. B. DE BRUIN.

De bijenteelt in Suriname

De laatste jaren zien wij nog al eens Surinaamse honing in de winkels staan. Velen vragen zich af of de bijenteelt in Suriname dan wel zo belangrijk is, dat export naar Nederland kan plaats vinden. In verband daarmee hebben wij ons tot de desbetreffende instanties gewend, die zo vriendelijk waren een overdruk te verstrekken van een verslag, voorkomende in het Bijblad behorende tot het Gouvernements-Advertentieblad van Dinsdag 17 Mei 1949, no. 68. Wij laten dit verslag hier volgen.

ALGEMEEN BUREAU VOOR DE STATISTIEK. De Bijenteelt in 1948.

Teneinde meer inzicht te verkrijgen in de stand van de bijenteelt in ons land, werd op dezerzijds verzoek door de Landbouwvoorlichtingsdienst een

opname van de bijenstand per eind December 1948 verricht.

In onderstaande tabel is het aantal bijenvolken gerangschikt naar het aantal volken, dat per bijenhouder wordt gehouden. Uit de tabel blijkt, dat eind 1948 rond 100 personen zich met de bijenteelt bezig hielden, waarvan 73% zich in de districten Coronie, Suriname en Saramacca bevinden. In het district Marowijne wordt de bijenteelt niet uitgeoefend. Tevens blijkt, dat in het gehele land 37% van alle volken behoort aan eigenaars van meer dan 50 volken. In de 3 belangrijkste bijenteeltdistricten zijn deze verhoudingen als volgt:

District CORONIE resp. 13% en 87%;
District SURINAME resp. 77% en 23%;
District SARAMACCA resp. 15% en 85%.

AANTAL BIJENHOUDERS EN AANTAL BIJENVOLKEN EIND 1948

Grootteklasse volken	Totaal Bijen-		District Coronie Bijen-		District Suriname Bijen-		District Saramacca Bijen-		District Commewyne Bijen-		District Paramaribo Bijen-		District Nickerie Bijen-	
	houders	volken	houders	volken	houders	volken	houders	volken	houders	volken	houders	volken	houders	volken
1 t.m. 10 stuks	46	284	7	55	23	150	1	9	4	22	11	48	—	—
11 t.m. 25 stuks	21	391	6	110	7	140	2	38	2	30	1	15	3	58
26 t.m. 50 stuks	15	576	1	30	9	355	1	39	3	104	1	48	—	—
51 t.m. 100 stuks	8	573	5	406	1	59	1	54	1	54	—	—	—	—
101 en meer stuks	9	1514	6	931	1	130	2	453	—	—	—	—	—	—
Totaal	99	3338	25	1532	41	834	7	593	10	210	13	111	3	58

Het aantal bijenhouders, naar de landaard gerangschikt, geeft het volgende beeld:

SURINAMERS 80
HINDOSTANEN 7
INDONISIERS 1
EUROPEANEN
en ANDEREN 11

PRODUCTIE en UITVOER van HONING.

	Uitvoer	Waarde
1948	62.282 liter	f 92.676.—
1947	35.923 liter	f 41.017.—

De productie 1948 bedroeg volgens de verstrekte opgaven totaal 60.500 liter honing tegenover 27.500 liter in 1947. In verband met de uitvoer in 1948

Jets over de inwintering

van onze bijenvolken

Nu drie jaar achtereen schreef ik over de inwintering van bijenvolken en nog steeds worden er fouten gemaakt, fouten welke we dikwijls niet eens bemerken, ook al doen we ons uiterste best om onze volken volgens de regelen der kunst in te winteren.

In dit opstel zal ik het weer over de inwintering hebben, omdat we thans nog fouten kunnen voorkomen.

Laat ik beginnen te vertellen, dat geen enkel bijenvolk, dat goed is ingewinterd, van de koude behoeft om te komen. Het is een sprookje, dat goed ingewinterde bijenvolken zullen bevriezen. Dit gebeurt alleen bij volken, welke niet sterk genoeg aan jonge bijen en met slecht geplaatst of te weinig voedsel de winter zijn ingegaan.

Het is in de laatste jaren gebleken, dat de meeste volken de winter niet doorkomen door gebrek aan goed stuifmeel, zo óók bij mij.

In November 1948 bezat ik een — naar mijn mening — goed ingewinterd volk. Aan de inwintering besteed ik n.l. de uiterste zorg.

In die maand liet dit volk geregeld dode bijen vallen. Ik kon mij de oorzaak niet indenken, inspecteerde het volk nogmaals, doch ontdekte geen

van rond 62.000 liter en de uitgevoerde hoeveelheden gedurende de eerste 3 maanden van 1948 en 1949, die gerekend kunnen worden afkomstig te zijn van de oogst van het voorafgaande jaar, moet echter de productie in 1948 evenals die van 1947, hoger zijn geweest. Ook een berekening van de gemiddelde opbrengst per kast (bijenvolk) in de verschillende districten leidt tot deze conclusie. Volgens verkregen inlichtingen van bevoegde zijde kan de productie voor 1948 op rond 70.000 (zeventig duizend) liter worden gesteld".

De waarde van de geëxporteerde honing is uiteraard uitgedrukt in Surinaamse guldens. Deze staat t. o. van onze gulden op ongeveer f 1.41. Overigens zij nog opgemerkt, dat de uitvoercijfers niet helemaal overeenstemmen met die, waarover wij in Nederland beschikken. Voor wat de hoeveelheid betreft kan dit ten dele haar oorzaak vinden in de omstandigheid dat Suriname in December 1948 nog heeft geëxporteerd, hetgeen inderdaad het geval blijkt te zijn, terwijl de invoer hier te lande eerst in Januari 1949 plaats vond.

Uit de cijfers kan verder worden afgeleid, dat de gemiddelde opbrengst per volk op ongeveer 30 liter of $\pm$ 35 kilogram kan worden gesteld. Het is aan geen twijfel onderhevig dat deze opbrengst bij een betere en doelmatiger bedrijfsmethode met het oog op het klimaat en de drachtmogelijkheden nog belangrijk zal kunnen worden opgevoerd.

Uit de cijfers blijkt ook, dat het binnenlands verbruik van honing zeer gering is.

fouten. Het zat rustig tussen de ramen, was uitermate sterk, had een goede, jonge koningin en in hoofdzaak jonge bijen. Voer had het in overvloed. Ik zond een monster bijen aan Dr. Minderhoud en al spoedig kreeg ik bericht, dat het volk geen ziekteverschijnselen vertoonde, doch dat de oorzaak van de sterfte gelegen was in gebrek aan stuifmeel. Dr. Minderhoud schreef er bij, dat het sterven nog wel een poosje zou doorgaan.

Ik wist nu de juiste oorzaak en besloot het stuifmeel alsnog te geven.

Van een bevriend imker kreeg ik een potje stuifmeelhoning, d.w.z. zgn. stamphoning, dus zeer veel stuifmeel en weinig honing en vermengd met suikerstroop, gaf ik dit volk enige dagen achtereen enkele lepels van dit mengsel. Het volk raakte geen bijen meer kwijt en winterde behoorlijk uit. Wel wat zwakker dan normaal, doch daartegenover stond dat het veel eerder broed had dan de andere volken. In het voorjaar knapte het op en is nu een van mijn beste volken geworden.

In de omgeving waar ik woon blijkt er in het najaar te weinig stuifmeel gewonnen te worden, want het is niet de eerste keer, dat volken omkomen wegens gebrek aan stuifmeel in de winter. Waarschijnlijk zal men zich afvragen, waarom de andere bijenvolken wél en dit ene volk niet voldoende stuifmeel verzamelde en dat is een vers op zichzelf. Ik heb wel opgemerkt, dat het ene volk meer stuifmeel verzamelt dan het andere, niet slechts gedurende het najaar, doch ook gedurende het voorjaar en in de zomer. Ik herinner mij dit ook eens in een Oostenrijks blad gelezen te hebben, waarin Sklenar schreef, dat het hem was opgevallen, dat een volk van hem buitengewoon veel stuifmeel verzamelde en zelfs zijn koningin no. 47 daarvoor een P. gaf (P. betekent pollen).

Bij de inwintering, welke, zoals bekend, uiterst secuur dient te geschieden, dient de imker dus tevens zijn speciale aandacht te besteden aan de stuifmeelvoorraad.

Maar niet alleen daaraan. Zoals bekend dient een in te winteren volk de beschikking te hebben over een levenskrachtige jonge moer, veel jonge werkbijen, goed geplaatst en voldoende voedsel van behoorlijke kwaliteit en voldoende stuifmeel.

Dat de raten niet te oud mogen zijn en de woning waterdicht moet zijn, is wel vanzelfsprekend.

Al deze zaken kunnen thans nog worden hersteld, indien er iets aan een en ander zou mogen ontbreken.

Er is nóg een belangrijk punt en dat is, dat de inwintering tijdig dient te geschieden. Het voedsel

BIJEN-, WAS- EN HONINGMARKTEN.
Vrijdag 23 September VARSEVELD.

moet vroegtijdig worden gegeven, zodat de inwintering uiterlijk eind September is beëindigd.

Er hangen nog steeds strijdvragen over warm of koud overwinteren, over enkelwandige of dubbelwandige kasten, enz.

Hoofdzak is, dat onze volken gedurende de winterperiode zo weinig mogelijk gestoord worden door temperatuursverschillen.

In dit opzicht heeft een dubbelwandige kast — d.w.z. een met stilstaande lucht — veel voor boven een enkelwandige, welke op iedere temperatuurswisseling reageert en de bijen verontrust.

Vele jaren geleden was het voorschrift de Simplex-kast — en er waren toen nog geen enkelwandige Simplexkasten — te verzorgen met kranten tussen de broedkamer en de buitenbakken. Sommigen vonden dit overdreven, doch het had een goede zijde, n.l. dat men tegemoet kwam aan de eis van stilstaande lucht.

Een goede gewoonte is ook, om onder de broedbak een andere te plaatsen met een klimraat. Dit kan ook een honingkamer zijn.

Amersfoort.

JOH. A. JOUSTRA.

Zijn linden, en in 't bijzonder zilverlinden, schadelijk voor de bijen?

(Naar aanleiding van het artikel van de heer A. te Winkel op pag. 127 van ons Augustusnr.)

De dracht, meestal zeer goed, in Nijmegen is op *Tilia intermedia*. Geen enkel schadelijk effect op de bijen. Reeds enige jaren zet ik van deze dracht mijn bijen op *Tilia ulmifolia*, te Arnhem. De bijen vliegen er uitstekend op, vertonen geen enkel ziekteverschijnsel, maar een oogst heb ik er nooit van gehaald. Hoogstens scharrelen ze er de kost op. Daarom heb ik de *Tilia ulmifolia* dit jaar er aan gegeven en na de hoofd-dracht op *Tilia intermedia*, die zeer goed was, de bijen op *Tilia tomentosa* gezet. Resultaat precies hetzelfde als op *Tilia ulmifolia*: geen dracht en geen spoor van dodelijke bedwelming.

Nijmegen.

Dr. J. KALFF.

(*Tilia intermedia*: Hollandse linde; *Tilia ulmifolia*: klein-bladlinde; *Tilia tomentosa*: zilverlinde).

Bijenmarkt Veenendaal

De aanvoer bedroeg 1784 korven en 90 kasten. De prijzen waren niet hoog te noemen, daar de handel zeer kalm was. Voor korven werden prijzen betaald van f 6.— tot f 10.— per volk. In kasten was geen handel.

Voor de beste kast met volk en bouw werd de 1e prijs toegekend aan de heer G. Proper, B 253, Epe; 2e prijs de heer H. Baars, Ganssteeg B 22, Beusichem.

De beste ronde korf met volk en bouw:

1e prijs E. C. Hooikaas, Waaldijk 188, Zuilichem.

2e prijs P. Kemps, Schijndel.

3e prijs E. Vierwinden, Ederveen.

4e prijs W. van Ommeren te Ommeren.

5e prijs D. van Noort, Elst (U.).

De beste hoogkorf met volk en bouw: Gebr. Veenendaal, Elst (U.).

Op de navolgende nummers van de gehouden verloting zijn prijzen gevallen welke nog niet zijn afgehaald. Bij opzending van het lot aan de Markmeester, de heer J. van Kessel, Nieuweweg, Veenendaal, wordt de prijs franco toegezonden.

No. 249	5e prijs	1 Bijenkap
No. 317	8e prijs	1 Bijenkap
No. 13	11e prijs	1 flacon Honing
No. 72	15e prijs	1 flacon Honing
No. 256	19e prijs	1 flacon Honing
No. 301	21e prijs	1 Wielspoortje
No. 97	22e prijs	1 Wielspoortje
No. 220	23e prijs	1 Wielspoortje
No. 287	25e prijs	1 Bijenvoger
No. 200	27e prijs	1 Bijenvoger
No. 237	30e prijs	1 Bijendoek
No. 31	32e prijs	1 Raamlichter
No. 312	35e prijs	1 Moerhuisje

Wij vragen inlichtingen aan alle afdelingen, die in de een of andere vorm een Bijentuin, Bijenclubhuis, Museum of Bijen-centrum hebben opgericht.

Wij willen gaarne bijzonderheden weten omtrent opzet en uitvoering, kosten enz. van bovengenoemde objecten. Inlichtingen te zenden aan:

M. HEUSSEN,

Laanstraat 65, Soestdijk.

„Het huis met de groene lantaarn”.

Nieuws van de Bedrijfsraad

Proefbijenstand „Ambrosiushoeve” te Tilburg.

Het Bestuur van de Bedrijfsraad heeft zich grondig bezig gehouden met de opzet van de proefbijenstand te Tilburg, die de naam „Ambrosiushoeve” heeft gekregen. De begroting 1949, sluitend in ontvangst en uitgaaf met een bedrag van f 6620.— (waarvan het Rijk de helft bijdraagt) is door de Minister van Landbouw goedgekeurd.

Internationaal Congres.

De Zuidelijke Bonden verklaarden zich bereid aan de voorbereiding van het Congres deel te nemen en in de kosten daarvan bij te dragen. De heer J. Andriessen woont de vergaderingen van de Congrescommissie als afgevaardigde bij.

Proefnemingen Noord-Oost-Polder.

Dr. Minderhoud heeft een uitvoerig rapport uitgebracht, dat voor publicatie in de Verenigingsorganen bewerkt zal worden. T.z.t. zal worden overwogen om zich opnieuw tot de Directie van de N. O. P. te wenden om alsnog toegestaan te krijgen dat bijenvolken plaatsing krijgen in de polder.

Verhuur bijenvolken.

Indien nodig zal opnieuw contact worden opgenomen met de fruittelers-organisaties. Gebleken is, dat er fruittelers zijn, die het advies van hun organisaties inzake de huur van f 7.50 per bijenvolk inclusief vracht niet hebben opgevolgd.

Bijensuiker.

Ir. Mommers neemt proeven met ruw-suiker, en zal deze tijdens de winterzit voortzetten. Overigens is aan de hoge suikerprijs op het ogenblik niets te doen.

Honingprijzen en honingafzet.

De omvorming van de Commissie Honinghandel van onze Vereniging tot een landelijke commissie is besproken.

ZO is dan ons 13e Internationale Congres voor Bijenteelt vandaag begonnen. We hebben er met de nodige spanning naar uitgezien, een spanning die tenslotte voelbaar was toen we vanmorgen de receptiezaal van „American” met ons comité gingen bezetten en we hadden al onze paperassen nog niet goed en wel uitgepakt, of de eerste congressisten meldden zich reeds. De Amerikanen waren er het eerst en met vreugde hebben we Mr. Hambleton uit Beltsville (Maryland) mogen begroeten. Korte tijd daarna bleek de trein van Hoek van Holland te zijn aangekomen en onze ontvangzaal liep spoedig vol met onze Engelse gasten. Ook een der Australische deelnemers, een afgevaardigde uit Egypte en een uit Turkije waren al spoedig ter plaatse. Daarna kreeg ons congrescomité een ogenblik tijd om adem te halen. Maar lang duurde het niet, spoedig kwamen nu de alleenreizende Zwitsers opdagen. Mej. Dr. A. Maurizio was de eerste die zich met haar charmante glimlach aan de inschrijvingstafel als deelnemster uit Zwitserland kwam melden. Een tweetal vertegenwoordigers van de bekende Bienenmayer uit Künten begeleidden haar en langzaam schuifelden echter deze vrolijke Zwitserse imkervrienden en de innemende gestalten van broeder Adam uit Devon naderbij. Maar nadat al deze bekende en onbekende deelnemers hun vele congrespapieren in ontvangst genomen hadden en in afwachting van de begroetingsavond een kijkje waren gaan nemen in de stad, kreeg ons comité toch werkelijk de gelegenheid om een ogenblik de orde op zaken te stellen. Maar in de namiddag kwam dan toch eindelijk de grote drom uit Zwitserland met Dr. Morgenthaler, de bekende directeur van de Bienenabteilung Liebfeld en de heer A. Lehmann, Voorzitter van onze Zwitserse zustervereniging voorop.

Tegen achten hebben we, voor zover is na te gaan, wel alle deelnemers geboekt en wanneer onze voorzitter, Mr. van Rappard om half negen de zaal in het Vondelpark-paviljoen eens overziet, krioelt het van bekende en onbekende figuren uit de internationale bijenwereld. Al is het dan voornamelijk Frans, Duits en Engels, ook in vele andere talen kwettert het gezelschap dooreen.

Tegen negenen tikt Mr. van Rappard eens krachtig tegen zijn kathedraal en begint zijn begroetingsspraak.

„Dames en Heren: Het ogenblik, waarnaar wij zo reikhalzend hebben uitgezien, te weten het moment, waarop degenen, die in 1939 met de zo eervolle opdracht werden belast om het volgende internationale congres voor bijenteelt onder auspiciën van „Les Congres Internationaux d'Apiculture” en de „Apis-club” te organiseren, hun welkomstgreet zouden kunnen richten tot hen, die door een vroegere voorzitter eens betiteld werden als „L'élite des praticiens et des techniciens du monde des abeilles”, is thans gelukkig aangebroken. Ik wil niet verhehlen, dat dit ogenblik voor ons als leden van de voorbereidingscommissie, naast een gevoel van intense voldoening, een diepe zucht van verlichting oplevert. De organisatie van dit congres heeft ons namelijk veel zorg gebaard. Enerzijds als gevolg van het feit, dat de meesten van ons, die de bijenteelt slechts als liefhebberij beoefenen, een groot deel van hun werktijd in beslag genomen zagen door de hoofdfunctie, die zij in het maatschappelijk leven bekleden, anderzijds door dat wij ons niet enkel de op zich zelf reeds veelomvattende organisatie van een internationaal congres ten doel hadden gesteld, doch daarnaast ook nog onze activiteit hadden menen te moeten richten op de zoveel

verder strekkende taak van de voorbereiding van een wereldfederatie van bijenhouders.

De vraag dringt hierbij onmiddellijk naar voren, of wij met dit laatste niet teveel hooi op de vork hebben genomen.

Aan de grondlegger van onze vrije onafhankelijke Nederlandse Staat, Willem de Zwijger, worden gedurende de ogenschijnlijk hopeloze strijd, welke onze Vader des Vaderlands voor de vrijmaking van zijn land van de Spaanse tyrannie heeft gevoerd, de volgende woorden toegeschreven.

„N'est besoin d'espérer pour entreprendre ni de réussir pour persévérer”.

In enigszins andere, doch niet minder zinvolle woorden vindt men dezelfde wijsheid terug in 't prachtige boek

CONGRESFLITSSEN

van de dit jaar op 7 Mei gestorven en diep betreurde imker, schrijver, dichter en wijsgeer Maurice Maeterlinck, La vie des abeilles, waar hij ons het volgende vermanend voorhoudt:

„Tendre son action au-dessus de son idée est toujours salutaire et raisonnable, car l'expérience humaine nous permet d'espérer plus clairement de jour en jour, que la pensée la plus haute, que nous puissions atteindre sera longtemps encore au-dessous de la mystérieuse vérité que nous cherchons”.

Ik haal deze uitspraken van dit tweetal beroemde mannen aan, om bij voorbaat degenen die mond te snoeren, die gedreven worden door een geestesgesteldheid, welke helaas speciaal in onze tijd van sceptisch onvermogen, zoveel opgeld doet, n.l. de geestesgesteldheid van de beste stuurlied aan de wal, die zelf niets weten te presteren, behoudens dan dat zij laatdunkend plegen te lachen over het struikelen van hen, die wel alles in het werk stellen om in de korte tijd, waarin zij op dit ondermaanse hun plicht tegenover God en hun medemens hebben te vervullen, de wereld om hen heen beter en mooier maken.

Ondanks de door ons gemaakte fouten — want ik zal de laatste zijn om niet ronduit te erkennen, dat wij op velerlei gebied onzer organisatorische werkzaamheid ernstig te kort geschoten zijn — zou ik tot die goedkope criticiasters willen zeggen, dat reeds nu vei-

De voorzitter opent.

Een hoekje van de zaal tijdens begroetingsrede.

lig mag worden aangenomen, dat onze grootse plannen tot stichting van een **bijenteelt** U.N.O. niet mogen worden vereenzelvigd met een kortstondig hoogoplaaiend stovuur, dat weldra door gebrek aan vaste brandstof geen blijvende vlam zal blijken te kunnen opleveren. Wij vertrouwen daarentegen, dat de door ons ontstoken fakkel de lichtende toorts zal worden van een levenskrachtig wereldomvattend verenigingscentrum van bijenhouders, welks schijnsel niet enkel het internationale contact der bijenhouders onderling zal belichten, doch tevens voor de wereld, die zich buiten de bijenteelt voltrekt en die op het terrein der internationale samenwerking tot dusver nog zo'n schamel figuur slaat, „een lamp voor de voet” zal zijn.

De ideeën, waarvan wij zijn uitgegaan zijn gezond en zullen, naar wij vurig hopen hun propagandistische invloed op hen, die tot nog toe op onze vragenlijsten en oproepen niet hebben gereageerd, zeker niet missen.

Wij imkers zijn en blijven nu eenmaal idealisten en — niet te vergeten — wijsgeren in de dop. Internationale broederschap moge in een wereld, waarin oorlog, onderdrukking, slavernij en roverij, schering en inslag zijn, een utopie van goedwillende of een illusie van naieve mensen worden genoemd, als bijenhouders, die aan de natuurlijke gesteldheid van het bijenvolk zoveel sprekende voorbeelden van eenheid, samenwerking en opofferingsgezindheid kunnen ontleenen, zijn wij de eerst geroepen, om door een eigen praktisch voorbeeld al degenen om ons heen beschaamd te maken, in wier hart het zaad der samenwerking een gereede voedingsbodem kan vinden.

Ook thans weer moeten wij constateren, dat een congres, opgezet met de bedoeling om alle belangrijke imkers ter wereld te omvatten, slechts een gedeeltelijke afspiegeling zal zijn van wat zich werkelijk organisatorisch en wetenschappelijk op het terrein van de imkerij beweegt. Wij missen evenals in Zwitserland node de vertegenwoordiging van Rusland en van vele andere staten, die inmiddels door de tweespalt van internationale machtsformaties achter het z.g. ijzeren gordijn mede schuilgaan.

Wij zouden ons aan schromelijke onachtzaamheid en oppervlakkigheid schuldig maken, wanneer bij een opening als van dit congres niet vooropgesteld werd, hoe diep betreuenswaardig dit schisma ook op ons terrein doorwerkt. Wij zouden immers zo gaarne wat meer van de imkerij in het Oosten van Europa en meer speciaal van die in het onmetelijke Rusland dat op ons terrein zo ver vooruit heet te zijn, hebben willen leren kennen in het besef, dat ook in die landen duizenden goedwillende, aan de imkerij verslaafde mensen wonen, wier gemeenschappelijke liefde voor de bijenteelt de sleutel zou kunnen vormen voor een onderling verstaan en een wederkerige hoogachting. Maar ook van de zijde van de landen, gelegen buiten ons oude werelddeel, is de belangstelling niet overweldigend. Van een algehele wereldrepresentatie is bij dit congres dan ook in het geheel

geen sprake. Hoogstens vormen wij ditmaal nog slechts een z.g. rompparlement, welks zwaartekracht in West-Europa ligt. Allesbehalve dus een afspiegeling van de totaliteits-idee, waarvan een wereldorganisatie moet uitgaan. En toch zullen wij ons daardoor niet uit het veld laten slaan. Het gelijk is ook ditmaal weer bij de aanwezigen en het is als altoos: „les absents ont tort”. Mogen deze laatsten door de publicaties, die ver buiten Nederland te betekenis van dit congres naar wij hopen, zullen onderstrepen, de overtuiging krijgen, dat zij op 'n volgend congres in de rijen hunner internationale imkerbroeders niet meer zullen kunnen ontbreken.

Het verheugt mij bovenmate, dat ik hier voor mij zoveel bekende gezichten zie. Op het gebied van de internationale congressen van de bijenteelt ben ook ik slechts een beginneling. Mijn herinnering gaat immers niet verder dan de kennismaking in Zürich. Toch zijn er onder U velen, die ik van die bijeenkomst herken. Daarnaast zijn er ontelbare onbekenden voor mij, doch wellicht niet voor velen Uwer, die als prominente publicisten en bijenteeltonderzoekers de resultaten van Uw werk in diverse periodieken plegen te openbaren. Moge de achting voor elkaar, die wellicht reeds door briefwisseling of publicaties is ontstaan, op dit congres, waar gij elkaar in een persoonlijk debat zult kunnen benaderen, uitgroeien tot een werkelijke kameradschap. Menigeen heeft een verre reis moeten ondernemen om naar ons land toe te komen. Wij treden U als vertegenwoordigers van een door de oorlog en bezetting zwaar getroffen land met alle gastvrijheid tegemoet, die opwelt in de harten van hen, die zich opmaken om hun vrienden het trotse en weer vrijwel herstelde bezit hunner vaders te tonen. Ons land heeft in de vier jaren, die ons nu scheiden van die glorieuze dag der bevrijding de wederopbouw en vernieuwing ter hand genomen op een manier, die men het best kan vergelijken met de levenskracht en de bouwdrift, die een sterk bijenvolk zo duidelijk van een zwak volk onderscheidt. Degenen, die in Zürich met ons tezamen waren, zullen zich wellicht nog herinneren hoeveel „verontwaardiging” er school in het protest, dat ik als Voorzitter van een Nederlandse delegatie meende te moeten indienen, toen ik constateerde, dat op die schitterende Schweizerische Landes Ausstellung de landbouw en veeteeltsituatie van Nederland praktisch niet anders was aangegeven dan door middel van een grazende geitenbok. Wij zijn dankbaar, dat wij U het fabeltje van deze geitenbok door eigen waarneming zullen kunnen laten tegenspreken en dat onze excursies U zullen kunnen bewijzen, dat gij U in een land bevindt met een hoge industriële ontwikkeling, een bloeiende handel, een voorbeeldige landbouwtechniek, een prima veeteeltbedrijf en een fruitteelt, waar ieder land ons terecht om benijden kan. Daarnaast zullen het onvergelykelijke landschapsschoon onze lage landen en de monumenten van historie en kunst, waarvan onze beroemde hoofdstad Amsterdam als een parel in onze stedenbouwkroon fungeert, Uw schoonheidszin in hoge mate kunnen boeien.

Zes dagen zullen de meesten onder U als onze gasten onder ons verkeren. Wij zullen alles in het werk stellen om goede gastheren te zijn. Moge dit tot gevolg hebben, dat gij na afloop van dit congres onze gastvrijheid het waardevolst acht, omdat zij U tevens Nederlandse vriendschap bracht.

Ons welkom geldt niet alleen de vertegenwoordigers van de landen, die onze geallieerden zijn geweest, of die als niet oorlogvoerenden de geallieerde zaak gunstig waren gestemd. Ook voor hen, wier landgenoten als onze tegenstanders in die dieptegrasche strijd, die Europa verscheurde en ternauwernood op de rand van de afgrond bracht, bij ons de meest primitieve gevoelens van haat en afschuw hebben achtergelaten, is een woord van onvoorwaardelijk welkom bestemd. De Duitsers zullen van ons onmogelijk kunnen verlangen, dat wij zonder meer een

(Zie vervolg op pag. 142)

1

2

3

4

1. Dhr. CL. BOUCHARDEAU, brengt namens de Franse delegatie hulde aan de organisatoren en de leider van het congres.
2. Dr. P. PILLON, Parijs, (Frankrijk), bespreekt de organisatie ter bestrijding van bijenziekten.
3. C. R. RIBBANDS, Rothamsted, (Engeland), behandelt de gedragingen van de honingbij bij het voedsel-verzamelen en de experimentele veranderingen daarvan.
4. Dr. Ir. A. MINDERHOUD, Wageningen, brengt kenmerkende verschillen naar voren betreffende het gedrag van hommelmkoningin en hommelmkoningsters.

Wat on

DINSDAG 23 AUGUSTUS

DE zaal van het Minervapaviljoen is smaakvol versierd met bloemen en met de vlaggen van de deelnemende naties. Om 9 uur opent de heer Ridder van Rappard de eerste zitting van het congres en hij verzoekt Dr. Morgenthaller het presidium van de ochtendbijeenkomst op zich te nemen. Met een geestige toespraak overhandigt deze de heer Ridder van Rappard een met fraaie foto's geïllustreerde samenvatting van de besprekingen van het congres te Zürich. Vervolgens geeft hij het woord aan de heer **E. H. Malcolm Fraser** voor het houden van diens voordracht over de ontwikkeling van de bijenteelt in Engeland, Nederland en België gedurende de zestiende en zeventiende eeuw.

WOENSDAG 24 AUGUSTUS

DE derde congresdag wordt door de heer van Rappard geopend met de mededeling, dat de zitting door de vermaarde **Dr. James L. Hambleton** zal worden gepresideerd, die bij onze lezers geen onbekende is, en over wie we nog wel meer zullen horen naar aanleiding van het bezoek dat Dr. de Wilde hem in Amerika heeft gebracht. Met beminlijke bescheidenheid houdt Dr. Hambleton een korte en zeer geestige toespraak, waarna hij het woord geeft aan **Prof. A. Brizard**, die spreekt over het vraagstuk van het Europees vuilbroed in Frankrijk, etiologisch gezien. Uit de discussie, voornamelijk tussen de inleider en Dr. Morgenthaller, blijkt wel dat de geleerden het in het bijzonder op één punt eens zijn, n.l. dat we nog zeer weinig weten en dat er nog heel veel moet worden onderzocht. Vervolgens spreekt de heer **P. S. Milne** over de wetgeving inzake bijenziekten in Engeland en Wales. In de hierop volgende discussie valt de klemtoon hoofdzakelijk op het cijfermateriaal en op de kosten van de ziektebestrijding en de verzekering tegen bijenziekten. Dr. Morgenthaller overhandigt een kaart van de ziektehaarden in Zwitserland en Prof. Brizard zegt een ziekte-kaart van Frankrijk toe. De spreker zal gaarne een bijdrage leveren in de vorm van een kaart van Engeland. De verwachting wordt uitgesproken, dat de Apimondia zich ook op het verzamelen en verstrekken van gegevens in deze vorm zal gaan toeleggen. In de plaats van de voordracht van Dr. Maurice Mathis, die niet aanwezig kan zijn, spreken **Dr. Eva Crane** en **E. G. Burt** over „De imker en het bijenteelt-onderzoek in Engeland”. Uiteengezét wordt, op welke wijze de amateurs, die 90 % van de bijenhouders in Engeland vormen, zijn ingeschakeld bij het bijenteelt-onderzoek. Dr. Crane deelt verder mee, hoe men in Engeland tracht de publicaties, die in 300 á 400 bijenteelttijdschriften verschijnen, door middel van uittreksels beter toegankelijk te maken en hoe men er tracht de taalmoelijkheden te overwinnen. De voorzitter spreekt de wens uit, dat we op het volgende congres over dit belangrijke onderwerp meer zullen mogen horen. Als laatste spreker van deze dag horen we **Dr. H. Gontarsky**, over het vraagstuk van de chemotherapeutische behandeling van Nosema. Over gebrek aan belangstelling hebben de heren Lunder en Gontarsky niet te klagen; er wordt een overstelpend aantal vragen in ijltempo behandeld en beantwoord.

AS boeide in Amsterdam

Om 12 uur volgt er een gemeenschappelijke lunch in Krasnapolsky. Laten we volstaan met te zeggen dat de gastheren met grote vreugde constateren, dat de aanvankelijk hier en daar nog heersende groepjesgeest geheel verdwenen is en dat men zich met bewonderenswaardige vrijheid heeft leren bewegen. Iedereen spreekt met iedereen en taalmoeilijkheden bestaan er niet meer. Het voorbeeld van Mej. Nora Baldensperger uit Nice, ons talenwonder, dat iedere voordracht, iedere vraag en ieder antwoord vlot in de twee andere talen vertaalt, heeft zijn uitwerking niet gemist.

Onze gasten hebben intens genoten van de rondvaart door de grachten en havens van Amsterdam en het deed ons groot genoegen van vele zijden te horen, dat men pas tijdens deze rondvaart goed gezien heeft, hoe mooi onze hoofdstad is.

De officiële ontvangst van het congres, des avonds, door de Burgemeester van Amsterdam, heeft plaats in een grote zaal van het Stedelijk Museum, temidden van de meesterwerken van Breitner en van Gogh. De burgemeester, **Mr. Arn. P. d'Ailly**, geflankeerd door boden in dezelfde klederdracht die in 1661 de burgemeestersboden droegen bij de opening van het stadhuis (thans Koninklijk Paleis) op de Dam, spreekt het congres toe in het Frans en in het Engels.

In een rede, die geheel in de toon is van de voorname omgeving waarin zij wordt uitgesproken, begroet hij de congressisten en schetst hij de betekenis van ons congres.

De heer Ridder van Rappard spreekt een kort woord van dank en leidt vervolgens **Dr. James L. Hambleton** in, die zich niet alleen tot tolk maakt van de bewondering en de dank van de congressisten voor de grootse ontvangst en de voortreffelijke gastvrijheid van Nederland en zijn hoofdstad, doch ook de hoop uitspreekt, dat op dit congres de grondslagen zullen worden gelegd voor de wereldfederatie Apimondia. Tijdens het aanbieden van verversingen aan de gasten onderhoudt de burgemeester zich met vele buitenlandse gasten en om tien uur wordt de receptie met het Wilhelmus besloten.

DONDERDAG 25 AUGUSTUS

ALS voorzitter van de ochtendzitting treedt op de heer **Cl. Bouchardeau**, die namens de Franse delegatie hulde brengt aan de organisatoren van het congres en aan de voortreffelijke leiding van de heer Ridder van Rappard. De eerste spreker is de heer **Dr. P. Pillon**, die een voordracht houdt over de organisatie van de gezondheidszorg voor de bijenvolken. De bespreking, die op deze voordracht volgt, beweegt zich hoofdzakelijk op het gebied van de praktische

problemen: de verzekering tegen en de schade-regeling bij ziekten, en de normen, waarnaar deze schaden worden gewaardeerd. Onder applaus wordt er op gewezen, dat het dringend noodzakelijk is maatregelen te nemen tegen de illegale in- en uitvoer van koninginnen zonder enige controle op de gezondheidstoestand, waardoor ernstig gevaar voor de verbreiding van bijenziekten ontstaat.

De heer **C. R. Ribbands** doet in zijn voortreffelijke voordracht zeer interessante mededelingen omtrent het gedrag van de bijen bij het verzamelen van voedsel en daarin door proeven gebrachte veranderingen. De langdurige gedachtenwisseling heeft hoofdzakelijk betrekking op de technische bijzonderheden van het onderzoek. De heer Ribbands heeft waargenomen, dat door bepaalde narcoses de haalbij, die tevoren stuifmeel verzamelde, daarna slechts nectar verzamelt. De arbeidsverdeling van de werkbijen houdt nauw verband met de functie der kopklieren en de wens wordt uitgesproken het verband tussen narcose en kopklierfunctie nader te onderzoeken.

Doordat Prof. Alessandro Ghigi verhinderd is aanwezig te zijn treedt **Dr. Ir. A. Minderhoud** op als laatste spreker van de dag. Hij houdt een voordracht over het verschil in gedrag van hommelmkoningin en hommelmkoningsters bij het verzamelen van voedsel. Koningin en werkster vertonen een zeer verschillend gedrag bij het maken van vluchten om voedsel te verzamelen en spreker gebruikt de waargenomen feiten om er de aandacht op te vestigen, dat het voor de 'bijenteelt-wetenschap van grote betekenis zou zijn om de naaste verwanten van onze honingbij, n.l. *Apis indica*, *dorsata* en *floreana* in de onderzoekingen te betrekken.

Nadat de spreker de gestelde vragen beantwoord heeft en de voorzitter de heer Bouchardeau bedankt heeft voor diens leiding, vertrekt het gehele gezelschap om half één per autobus voor een tocht door het lage land van Noord-Holland, naar de afsluitdijk en terug langs de duinen naar Amsterdam.

De vermaarde **Dr. James L. Hambleton** (U.S.) en **Mr. Ridder van Rappard**.

Dr. Otto Morgenthau, de president van Dinsdagochtend. Rechts van hem Mr. L. Illingworth, de leider van de Engelse delegatie, die 's middags het presidium bekleedde.

streep zetten onder alles, wat men ons van die zijde gedurende de bezetting heeft aangedaan. Tot degenen die in ons midden hebben kunnen verschijnen, wil ik desondanks uitdrukkelijk zeggen, dat wij hen in dit internationale na-oorlogse gezelschap ongaarne zouden missen. Het oude Europa zal zich van zijn ernstig ziekbed nooit kunnen herstellen indien in de gemeenschappelijke krachtsinspanning tot herstel, Duitsland niet zijn evenredig aandeel toegewezen krijgt. Laten wij als imkers aan dit herstel ons steentje bijdragen, door onze voormalige vijanden op ons gebied de weg tot samenwerking weer open te stellen, gedragen door de overtuiging dat Europa geen derde maal door de zelfzucht van enig volk geïnfecteerd, zijn toekomst op het spel zal kunnen zetten. Ik schaar mij dan ook gaarne achter de uitspraak van een hier niet aanwezige Duitser, Pfarrer Herold uit Beieren, die als reactie op onze aanschrijving, in zijn brief van 23 Maart j.l. schreef:

„Ich freue mich herzlich, dasz die Imker es fertig bringen, allen politischen Zwiespalt zu begraben und auch die Deutschen Imkerkameraden wieder zu gleichen Rechten in ihre Gemeinschaft auf zu nehmen“.

Deviezenmoeilijkheden en bezwaren betreffende uitreisvergunningen zijn niet enkel voor de Duitsers een beletsel geweest om aan hun aanvankelijk voornemen dit Congres mede te maken, gevolg te geven. Ook in andere landen zijn er velen, die schriftelijk hun enthousiasme voor onze nieuwe opzet hebben kenbaar gemaakt, maar die hun feitelijke reisbezwaren niet tijdig uit de weg hebben kunnen ruimen. De omstandigheid, dat wij wel wat heel laat met de uitwerking onzer plannen een begin hebben gemaakt, zal daartoe helaas ook hebben bijgedragen. De uiterst talrijke delegatie, welke Zwitserland naar dit Congres blijkt te hebben afgevaardigd en waarover wij ons ten zeerste verheugen, moge ons het duidelijk bewijs zijn, dat men van die zijde uiteindelijk ook nog wel tevreden is over de resultaten, welke onze commissie toch nog wist te bereiken.

Onze vragenlijst bevatte onder andere de vraag aan de diverse organisaties of men kon verklaren waarom niet iedere bijenhouder uit het eigen land als lid was aangesloten. Het ant-

woord van het bestuur van de „Union Nationale de l'Apiculture Française" het grootste syndicaat van bijenhoudersorganisaties, welke Frankrijk telt, luidde hierop: „Aucune raison sinon la tendance à l'individualisme“.

Al te veel imkers werken nog volgens verouderde bedrijfsmethoden en de zo zeer gewenste modernisering wordt, ondanks de prima handboeken als Joustra's „Bijenboek", Schotsman's voortreffelijke bewerking van Wedmore's „Manual of Beekeeping" en het rijk geïllustreerde prachtwerk „Bijen en Bijenhouden" van onze gemeenschappelijke vriend de Roever niet voldoende bereikt. Noch de goed geredigeerde bijenteelt-periodieken onzer organisaties noch de voortdurende voorlichting van onze academisch gevormde Rijksbijenteeltconsulenten met hun staf van assistenten kunnen dit langdurig overgangsproces versnellen. Een plotselinge daling van de honingprijs, als gevolg van de moordende concurrentie van de goedkope Zuid-Amerikaanse honing, wier invoer weer is vrijgegeven, dreigt voor de enkele imkers, die nog volledig van hun bedrijf moeten bestaan, catastrofaal te zullen worden.

Onze organisatie, opgericht in 1897, ontstond in een tijd, waarin de bijenteelt in ons land een kwijnend bestaan leidde. Het aantal volken bedroeg in dat jaar nog niet de helft van het aantal in 1850, zijnde 200.000 stuks. Door de betere voorlichting en de goede onderlinge organisatie, welke een vereniging als de onze wist tot stand te brengen en de onmisbare hulp welke de Regering de Nederlandse imkerij verschaftte, heeft deze zich daarna weer in stijgende lijn bewogen.

Wanneer ik het dan waag om met deze boutade mijn toespraak te beëindigen, dan doe ik dat met de hoop dat de komende dagen Uw en onze verwachtingen zullen overtreffen; dat gij, wanneer gij dit land weer zult verlaten, niet enkel voor wat de wetenschappelijke zijde van Uw belangstelling gesterkt of geschokt naar huis zult gaan, maar tevens zult kunnen terugdenken aan een aantal gelijkgezinde mensen, die, hoe verspreid zij ook over de wereld woonachtig zijn, door het contact, dat gij met hen hebt gelegd in Amsterdam, vrienden voor U zijn geworden voor het leven.

Mlle Nora Baldensperger, onze fameuze tolk uit Nice.

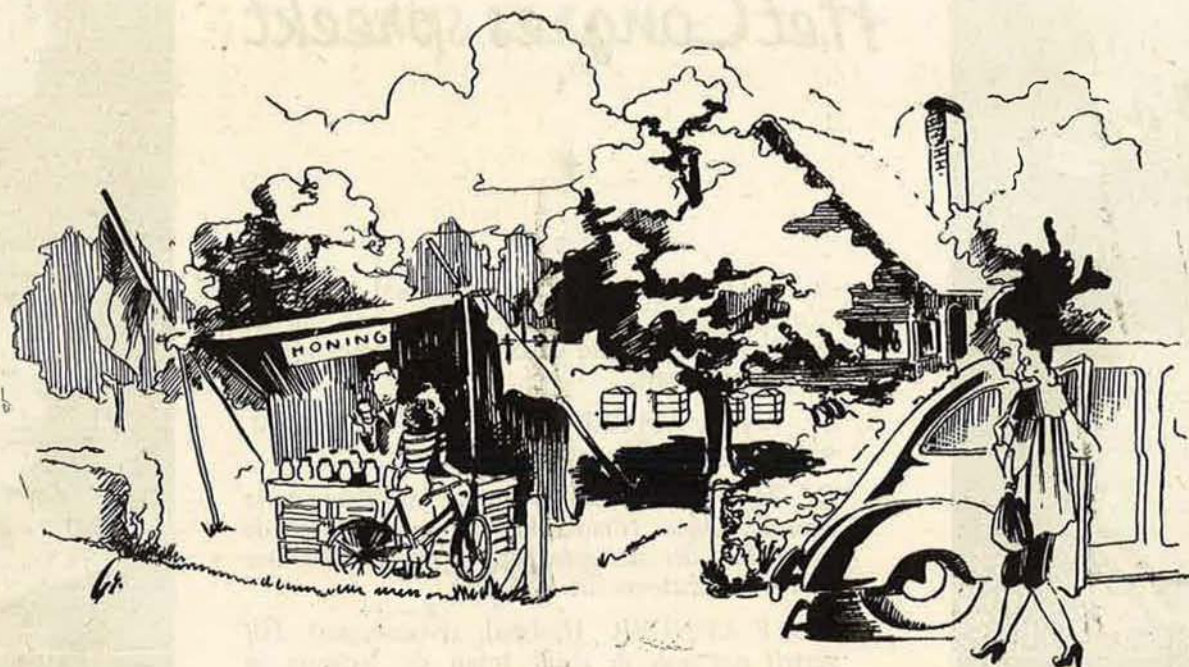
De Congreszaal luistert.

Het Congres spreekt

1. H. MALCOLM FRASER, Northwood Middlesex (Engeland). Hij spreekt over de historie van de bijenteelt in Engeland en Nederland gedurende de 16e en 17e eeuw.
2. Dr. ANNA MAURIZIO, Liebefeld-Bern, (Zwitserland). De pollenanalyse verklaard!
3. Dr. M. ROUSSEAU, Directeur du Laboratoire Apicole, Digne (Frankrijk). Hij spreekt over de vaststelling der raseigenschappen en lokt daarmee heel wat debateurs uit hun tent.
4. ROLF LUNDER, Hvalstad, (Noorwegen). Hij vertelt ons over de strijd tegen de Nosema in Noorwegen.
5. Dr. J. EVENIUS, Celle, (Duitsland). Spreekt over de bestrijding der bijenziekte.
6. Dr. REMY CHAUVIN, Frankrijk. Doet mededelingen over het instituut van bijenonderzoek te Bures-sur-Yvette.
7. Dhr. A. LEHMANN, Bern, (Zwitserland). Geeft een overzicht over de Honingafzet en de Honingcontrole.
8. Prof. A. BRIZARD, Charente Maritime, (Frankrijk). Het vuilbroedprobleem gezien van de etiologische kant.
9. P. S. MILNE, Rothamsted, (Engeland). Enige wettelijke voorschriften voor bijenziekte in Engeland en Wales.
10. Dr. H. GONTARSKY, Frankfurt a. Main, (Duitsland). Chemoterapeutische behandeling bij Nosema en vuilbroed.
11. Mr. E. G. BURTT, (Engeland).
12. Dr. EVA CRANE, Hull Yorkshire, (Engeland).

honingverkoop door de kleine imker

In menig buitenlands bijenteelttijdschrift lezen we artikelen over de honingverkoop. Het is merkwaardig, dat deze artikelen voor een belangrijk deel betrekking hebben op „de kleine honing-producent”, die niet alleen zelf de grootste moeilijkheden blijkt te ondervinden doch ook zijn grotere collega's de meeste zorgen schijnt te baren.

De beide grote vragen met betrekking tot de kleine imker zijn:

- a. hoe brengt hij zijn honing aan de man en
- b. tegen welke prijs kan en mag hij zijn honing verkopen.

Onze tekenaar is geïnspireerd op een in de A.B.J. voorkomende plaat, die een „road-side-stand” voorstelt, een verkoopstand langs de grote weg. De kleine imker, die langs de grote weg woont, verkeert daardoor in een gunstige situatie en hij kan deze, volgens de in diverse bladen gegeven suggesties, beter uitbuiten.

Om te beginnen behoort hij de automobilist of de fietser, die zijn woning nadert, er door middel van borden of bordjes op attent te maken, dat hij een plaats nadert waar honing te koop is. De mensen kopen gaarne langs de weg, aldus de A.B.J.

„De voldoening, dat men zijn voedsel direct van de producent koopt en de overtuiging van de koper, dat de in zijn omgeving gewonnen voedingsmiddelen beter zijn dan de in de winkel gekochte, vormen de voornaamste prikkels voor het kopen langs de weg.

Het is voor de klant een grote voldoening en een grote vreugde, nader kennis te maken met de man, die een kwaliteitsproduct produceert; de aan de bijenstal gekochte honing krijgt daardoor een persoonlijk cachet, terwijl honing, die over duizenden kilometers vervoerd is voordat hij de gebruiker bereikt, deze betovering heeft verloren. Hierdoor wordt de kleine producent in een bevoorrechte po-

sitie geplaatst, die hem in staat stelt zijn product direct aan de verbruiker te verkopen tegen kleinhandelsprijs.

Door niets kan de honing beter worden aangeprezen, dan door de orde en de netheid van een onberispelijke werkplaats en een ordelijke en doelmatige opberging van de gereedschappen, die tezamen met een artistieke uitstalling van de honing de atmosfeer scheppen van een vakman, die vertrouwd is met de behandeling van een kwaliteitsvoedingsmiddel. Dat is de beste honing-reclame.

De kleine producent neemt een sleutelpositie in, die hem in staat stelt de honinghandel voordeel te brengen, doch ook om de honinghandel grote schade te berokkenen”.

Omtrent het aanbrengen van de borden merkt Modern Beekeeping op, dat deze, als ze in een bocht geplaatst worden, in de buitenbocht moeten staan; dan worden ze ook bij donker gelezen door dat de schijnwerpers van de auto's ze verlichten.

Wat de prijs betreft, waartegen de kleine producent mag verkopen, zegt „die Hessische Biene” het volgende:

„Het is dwaas en uit een oogpunt van koopmanschap volkomen onjuist, om aan de groothandel honing te verkopen en dan zelf in de kleinhandel beneden de verkoopprijzen van de groothandel aan te bieden. Als we op deze wijze te werk gaan, is de groothandel op zijn beurt weer gedwongen zijn inkooprijzen lager te stellen om te kunnen blijven concurreren.” „Neem een strenge verkoop-discipline in acht; houdt groot- en kleinhandelsrijzen uit elkaar. Vermijd angstverkoop. Door te veel aanbod bereiken we slechts prijsdaling, doch geen stabilisatie”. „De imker behoort beslist naar de ve kooprijzen van zijn handelaar te informeren en zijn eigen prijs daarnaar te richten”.

UIT DE JAAGKIEPS

In het verslag van de Vereniging voor Koninginne-teelt, (zie ons M.S. van Juli j.l.) komt de volgende zinsnede voor:

„Voorts werd nog overwogen of het mogelijk zou zijn op een plaats, die met betrekking tot de bijenvrijheid der omgeving niet geheel aan de eisen voldeed, toch een bevruchtungsstation te stichten en de volkjes in de late namiddaguren de gelegenheid te geven uit te vliegen”

Over deze, naar de uitvinder, de methode van Köhler genaamd, komt in Carnika Züchtering van Juni 1949 een uitgebreid artikel voor, getiteld: „Het geheim van Köhler, zijn geschiedenis en praktisch gebruik” van de hand van Dr. Albert Liebermann uit Beieren. Schrijver is een geleerde in de natuurwetenschappen en heeft zich jarenlang bezig gehouden met het vraagstuk om op eigen bijenstand, dus onafhankelijk van 'n bevruchtungsstation, een betrouwbare rein-bevruchting te krijgen. Hij begint zijn artikel met een aanhaling uit de Deutsche Bienenzeitung van 1947-1.

„Op het ogenblik, dat de praktische betrouwbaarheid van de erkende bevruchtungsstations zeer in twijfel wordt getrokken, komt de z.g. Köhler'se methode sterk naar voren. De aanleiding tot deze methode was de invoer in 1853 van Italiaanse bijen in Duitsland door Dr. Dzierzon. Door de grote reclame over de voordelen en de goede eigenschappen maar nog meer door de mooie kleur, kwam deze bij zeer in trek. Vele imkers wilden ze niet alleen hebben, maar ook zuiver houden. Dat was toen zeer moeilijk en weldra deed de behoefte aan afgelegen bijenstanden voor de bevruchting zich gevoelen. De tijd voor bevruchtungsstations was nog niet rijp.

Vóór 1875 maakte de geestelijke Köhler in de Bienenzeitung bekend, dat hij in het bezit was van een geheim, waarmede Italiaanse koninginnen, ook al waren er duizenden andere darren aanwezig, door gele darren bevrucht zouden worden. Hij wilde dit geheim voor 300 à 400 Taler verkopen.

Van alle kanten stroomde het geld de redactie van het blad toe, waarop de geestelijke zijn geheim openbaarde: men moest het volk met de te bevruchten koningin, alsmede het volk met de mooie gele darren, drie dagen in een koele kelder plaatsen en dan beide kasten tegelijk na 17 uur op hun vroegere standplaats zetten. Beide volken, die zo lang opgesloten hadden gezeten, zouden uitvliegen en de koningin zou eveneens naar buiten komen en, daar de darren van de andere volken niet meer vlogen, zou een gele dar zeker de gelukkige zijn.

Het denkbeeld was juist, doch aan de uitvoering lagen zeer veel bezwaren in de weg. Toepassing vond in de eerste tijd dan ook niet plaats. In 1875 raadde een leraar aan, in plaats van grote kasten kleine kastjes te gebruiken en daarin de jonge moeder met een klein volkje en de nodige darren te

doen. Dit was een stap voorwaarts, maar nog werd deze methode sporadisch toegepast”. Dit is de inleiding van het artikel.

De aanleiding tot de onderzoeken van Dr. Liebermann was gelegen in het feit, dat hij jaren geleden een geval van bevruchting *in de kast* heeft waargenomen. Hij zegt dat er geen twijfel mogelijk is en is er zeker van, dat men hem niet zal geloven. Hij is ervan overtuigd, dat zo'n bevruchting slechts zeer zelden door het samenvallen van verschillende bijkomende omstandigheden kan plaats vinden: b.v. door wekenlang ongunstig weer, dat elke uitvlucht verhindert, een zeer bronzige koningin en dito darren waardoor een geslachtelijke noodtoestand ontstaat. Het voorval liet de schrijver niet met rust. Hij sloeg andere huisdieren tijdens de brons gade en kwam tot de gevolgtrekking, dat de reuk het orgaan is dat de dieren tot elkander brengt.

Zoals bekend, is bij geen enkele diersoort de reuk zozeer ontwikkeld als bij de insecten. „Elke prikkel wordt het sterkst op de plaats van voortbrenging waargenomen, om bij toenemende afstand minder te worden. Dit is een waarheid als een koe, maar moet ons duidelijk maken, dat dit ook voor bijen geldt.”

Bij de dar is het reukorgaan het meest ontwikkeld en daar deze zich niet om het zoeken van voedsel behoeft te bekommeren, is het duidelijk, dat dit voor de paring nodig is. De dar die het dichtst bij een jonge moeder is, die dus het eerste de door deze uitgezonden prikkelgeur zal waarnemen, zal haar in pijlsnelle vlucht het eerst bereiken en overwinnaar worden. Hieruit kan men afleiden, dat, om paring tussen zekere dieren tot stand te brengen, het nodig is, deze zo dicht mogelijk bij elkander te brengen. Hieraan is het ontstaan van bevruchtungsstations te danken. Wanneer deze inderdaad vrij zijn van vreemde darren, zullen zij aan de gestelde eis voldoen. Daar echter zo'n zekerheid voor vreemde darren slechts in zeer weinig gevallen bestaat, moet getracht worden langs andere wegen tot het gestelde doel te komen.

Schrijver heeft weinig vertrouwen in bevruchtungsstations en is bang dat maar al te vaak andere darren dan die uit het vadervolk de paring tot stand zullen brengen. Bij volken op de eigen stand

EINDE SUIKERLEVERING.

De afdelingsbesturen worden er opmerkzaam op gemaakt, dat onze vergunning voor de levering van najaarssuiker binnenkort afloopt. Bestellingen moeten uiterlijk 15 September binnen zijn.

HET BIJENHUIS.

staat het er anders voor en volgens schrijver, beter, daar de jonge moeren steeds door eigen darren omgeven zijn. Wordt zij bronstig dan zijn de eigen darren de eerste die dit merken en zij zullen, zodra de jonge moer uitvliegt, deze dadelijk volgen en zeker zal dan een eigen dar kampioen zijn. Dit was ook de aanleiding tot de bevruchting in de kast, waar deze plaats vond voordat de koningin kon uitvliegen.

De imkers die ervan overtuigd zijn dat de moeren meestal door darren uit het eigen volk bevrucht worden, hebben gelijk.

De Köhler-methode wijst ons thans de weg om op het beslissende moment der paring ongewenste toevallen verre te houden. Het is jammer dat deze methode, welke, indien met verstand toegepast, meer waarborg geeft voor een betrouwbare rein-bevruchting dan het gebruik van een niet voor 100% zeker bevruchtungsstation, zo weinig bekend is.

Schrijver gaat als volgt te werk. Indien de eerste teeltserie koninginnen op uitlopen staat, moet men zorgen dat het vadersvolk propvol darren zit. De verzegelde darrencellen zijn boven een moerrooster geplaatst, zodat de darren niet kunnen uitvliegen. Als de bevruchtungskastjes bevolkt zijn worden per kastje 15 à 16 darren uitgevangen en bij het volkje gevoegd. Dan wordt dit in de kelder geplaatst; men moet zorgen voor voldoende voedsel en lucht. Hier wordt van de Köhler-methode afgeweken, daar deze de kastjes elke namiddag tegen 18 uur opstelt, opent en na beëindigde vlucht, gesloten in de kelder terugbrengt. Ik houd, zegt de schrijver, de kastjes drie volle dagen en nachten gesloten om zeker te zijn dat de jonge koningin en de darren op het hoogtepunt van hun bronst zijn als hun de vrijheid tot uitvliegen geboden wordt. Acht dagen voordat dit geschiedt worden voor de andere volken, behalve 't vadersvolk, roosters geplaatst om de darren het uitvliegen te beletten. De kastjes worden eerst om 19 uur geopend, daar voor deze tijd nog wel vreemde darren kunnen rondvliegen. De vliegaten komen naar het westen, opdat de zon deze nog kan beschijnen. Het toedienen van een honing-oplossing is buitengewoon goed.

De bevruchting zal in de regel op de eerste avond plaats vinden. Het aantal gevallen, dat de moer niet terugkeert is ongemeen klein. Dit wordt toegeschreven aan de paring met een dar uit het eigen volk, waardoor de terugkerende moer niet de lucht van een vreemde dar bij zich heeft en dus minder kans heeft om door de bijen ingebald te worden.

In Amerika gebruikt men honing op vele manieren, die gedeeltelijk bij ons vreemd zijn. In zijn rubriek: All round the Bee Yard (Rond de bijentuin), deelt G. H. Cale het volgende in het A.B.J., 1949/5 mede: Rondneuzende in onze huishouding heb ik opgemerkt dat honing haast gelijkelijk in spijzen bereid en alleen geconsumeerd wordt. Maar de kinderen, dank zij hun smaak, houden van honing. Verwonderlijk, een uitgezochte lekkernij is honing en pindakaas (peanutbutter) half of half. Dit mengsel

heeft zich gedurende jaren gehandhaafd, terwijl andere proefnemingen en vergissingen in gebruik kwamen en weer verdwenen.

Honing in thee is vanzelfsprekend, honing met boerenkaas eveneens. Honing gerold in slablaadjes is JE en natuurlijk op pannekoeken, biscuits, wafels, toast, meelkost, slaatjes, fruit en roomijs. (In Amerika wordt veel klaverhoning gewonnen, die beter dan sterk geurende honing geschikt is om met andere voedingsstoffen gebruikt te worden).

Honing met pannekoeken! Een Amerikaans versje luidt: Salomo had pannekoeken voor het ontbijt, de honing raakte op, daar hij zoveel vrouwen had, kregen sommige niets, toen had je de poppen aan 't dansen.

Dit gedichtje gebruikt een adverteerder in hetzelfde blad, maar hij, een koninginnekweker, voegt er aan toe: Had Salomo onze koninginnen gehad, dan zou hij genoeg honing voor al zijn vrouwen en bij-vrouwen gehad hebben.

Voor enige tijd was men in Zwitserland verbolgen op Prof. v. Frisch, omdat deze honing „geparfumeerd suikerwater” had genoemd.

In Engeland hebben onze collega's een dergelijk „schandaal”. Volgens een krantenknipsel, voorkomende in het British Beejournal 1949/6, heeft een lid van het Lagerhuis aan de (vrouwelijke) Minister van Voedselvoorziening gevraagd wat de grondstoffen voor namaakhoning zijn en wat de voedingswaarde ervan in verhouding tot natuurhoning is.

Dr. Summerskil: Het voornaamste bestanddeel is invert-suiker (Afgevaardigden: Wat?) Invertsuiker. Het bevat soms andere suikers en er kan een geur aan gegeven worden b.v. met natuurhoning. Er is geen merkbaar verschil tussen de voedingswaarde van namaak- en echte honing.

Afgevaardigde: Hoe herkent men de omzetting van deze namaak honing.

Dr. Summerskil: Invertsuiker is het resultaat van

“Speaking of secret weapons.....”

het omzetten van de sucrose met zuur. Het is een mengsel van glucose en fructose.

Afgevaardigde: Kan Haar Excellentie zeggen wat het verschil in smaak is tussen echte en namaakhoning?

Antwoord: Zeer weinig.

Hierop kwam natuurlijk de nodige reactie en een volgend nummer van genoemd blad bevat de volgende inzending:

Sir, Dr. Summerskil heeft haar bewering, dat boter en margarine niet van elkander te onderscheiden zijn, doen volgen door een verklaring in het Lagerhuis, dat er weinig verschil bestaat tussen echte en namaakhoning. Zij kon er nog aan toevoegen dat er weinig verschil bestaat tussen namaakhoning en het plakmiddel aan de keerzijde van een

postzegel, daar beide door gelijke bewerking uit dezelfde grondstoffen worden vervaardigd.

Gelukkig deelt de meerderheid van ons niet de vreemde smaak van de Lady en zijn wij in staat om echt van namaak te onderscheiden in voeding en... politiek (Beefarmer).

Bijgaande tekening werd overgenomen uit Gleanings. De vertaling van het onderschrift luidt: Over geheime wapens gesproken!

Dit zal vermoedelijk ook een democratisch politicus gedacht hebben, die op een verkiezingscampagne door een (republikeinse?) bij tijdens een schitterende speech in zijn onderlip werd gestoken en daardoor verscheidene dagen niet in staat was zijn campagne voort te zetten. A.B.J. 1949/6.

Jékavé.

Vragenrubriek

(Vragen en antwoorden te zenden aan de heer G. J. Lankkamp te Bathmen)

Vraag 85. Is koolzaadhoning geschikt voor inwinteringsvoer?

A. B. te E.

Vraag 86. Gaarne zou ik willen weten hoe het komt, dat de honing van de linde dit jaar zo donker van kleur en erg dik is. Hier zegt men, dat het komt van het droge weer en dat de bomen daardoor onder de luis zitten, zodat bladluizenhoning aanwezig is. Kunt U mij een adres geven, waar ik deze honing kan laten onderzoeken?

W. G. te D.

(Stuurt U mij maar een monster van een paar eetlepels, mogelijk hoort U dan voldoende. L.)

Vraag 87: Wat is beter drachtplant, witte klaver in weiland of witte klaver die voor zaad verbouwd wordt? Ik hoorde, dat zaadklaver geen beste drachtplant is. Daar staat tegenover, dat het dezelfde klaver is en dat ze meer aaneengesloten staat, zodat de bijen ze gemakkelijker bevliegen.

T. T. te H.

Goede volken en geen honing.
(Vraag 77)

Antwoord 1: Wetende, dat de bloei van het koolzaad op ongeveer 25 April begint, kunnen we berekenen, dat de eitjes voor deze dracht in de tweede helft van Maart gelegd worden.

Dit is dus de tijd om voor de dracht op het koolzaad stimulatief te voeren. Begint men eerst in April stimulatief te voeren, dan zullen de volken op het koolzaad wel veel broed en jonge huisbijen, maar weinig haalbijen hebben. De overwinterde bijen zijn omstreeks deze tijd al bijna verdwenen. De weinige honing, die binnenkomt, wordt door het aanwezige broednest gebruikt; daarbij lopen er iedere dag jonge bijen uit die voorlopig niet halen, maar wel moeten eten. Heeft nu de imker vergeten aan zijn volken een flinke voorraad voer mee te geven (reis-

geld meegeven noemden de oude korfimkers dat), dan lijdt het volk gebrek en de moer staakt het leggen, ondanks het prachtig bloeiende koolzaad en het resultaat is bij het einde van de dracht: weinig bijen en honing. Conclusie: tijdig voeren.

N. te H.

Antwoord 2: Het op lange rijen plaatsen van kasten op koolzaad of hei is volkomen fout. Op vlakten vindt door de wind sterk vervliegen plaats en de kasten aan de zijde waar de wind heen waait krijgen daardoor grote versterking, terwijl de kasten aan de windzijde kaal vliegen. Men mag nooit meer dan zes, hoogstens acht kasten naast elkaar plaatsen op één rij. Voorkeur verdient een verspreide opstelling bij tweeën en drieën. Waarom men in ons land zo hardnekkig bijenvolken in rijen, en lange rijen opstelt, is een raadsel. Het heeft geen enkel nut, terwijl bij verspreide opstelling ook de drachtbronnen beter benut worden.

Schotman, Harfsen

Gevaar voor inteelt (Vraag 79)

Inteelt wordt bij alle fokken van dieren toegepast en alleen door inteelt kan men bepaalde eigenschappen tot ontwikkeling brengen.

Beperkte inteelt is gunstig, te sterk voortgezette inteelt is nadelig. Bijentelers maken gebruik van gecontroleerde inteelt, waarbij op het geregeld inbrengen van vers bloed wordt gelet.

Het paren van een dar met zijn halfzuster behoort zeer zeker niet tot inteelt, die tot degeneratie leidt.

Schotman, Harfsen

Wasmotlarven onder korfrand
(Vraag 81)

Korventeelt is wasmotteelt. Bij gebruik van kasten, gebruik van toplatten zonder zaagsnede en van dekplankje met bijenruimte is er de beste kans, dat de bijen haar woning wasmotvrij houden. Rein houden van bodenvlak en geregeld afkrabben van korfranden is in het bedoelde geval noodzakelijk.

Schotman, Harfsen

Afdelingsberichten

Hoog-Zuthem

Op 13 Juli 1949 overleed het oudste lid onzer afdeling, de heer

J. W. SPIJKERMAN

in de ouderdom van 88 jaar. Ondanks zijn hoge leeftijd was hij nog een getrouw bezoeker van de vergaderingen.

Hij ruste in Vrede.

Bergum

Na een korstondige ziekte nam de Here tot zich ons getrouw lid, de heer

S. G. LETTINGA

te Veenwouden.

Namens de afdeling Bergum

Bemmel

Op de onlangs gehouden ledenvergadering, werd hulde gebracht aan de Burgemeester W. van Elk, alsmede aan de Raad der Gemeente, voor het doen handhaven van een verordening betreffende het niet bespuiten van ooftbomen enz. met giftige bestrijdingsmiddelen tijdens de bloeitijd.

Zoals bekend, was door Ged. Staten via de Plantenziektenkundig dienst om intrekking dezer bestaande verordening verzocht.

Door de Voorzitter werd naar voren gebracht, dat de Boerenleenbank te Bemmel f 25,— aan de afdeling had toegezegd, evenzo is door de E.K.V. te Ressen een bedrag geschonken.

Beetsterzwaag en Omstreken

De 26 Juli te Drachten gehouden bijenmarkt gaf wel een verschil te zien, vergeleken met die van 1948. De aanvoer was heel wat groter: toen 67 volken, nu 156, waarvan

90 in kasten en 66 in korven. Maar de prijzen waren beduidend lager, ook al, omdat er eerst niet veel kooplust was; ongeveer de helft van de aangevoerde volken kreeg ten slotte een andere baas.

Honing werd verhandeld tegen f 1,25—f 1,50 per pond.

De prijs voor het mooiste kastvolk kreeg S. Posthuma van Huijsum, evenals die voor de grootste aanvoer. Voor de mooiste korf

kreeg G. Dijkstra van Harkema—Opeinde de eerste prijs en S. Adema van Oudega (Fr.) de tweede.

De grotere aanvoer en een groter aantal marktzoekers zijn wel een teken, dat onze zomermarkt — de enige in Friesland en Groningen — reden van bestaan heeft, zodat de marktcommissie, die alles keurig had geregeld en tot laat in de avond bezig was, met voldoening op haar werk kan terug zien.

Naam en adressen van bevoegde leerkrachten in het Maanschrift van September 1948 en in de Imkersalmanak.

In het verleden werd de behandeling der stukken steeds vertraagd, doordat men zich niet aan de voorgeschreven termijnen hield. Met ingang van het cursusjaar 1949/1950 wordt aan de termijnen stipt de hand gehouden. Op te laat ingezonden stukken wordt niet meer gereageerd.

Officiële mededelingen

VERKIEZING HOOFDBESTUUR

De hoofdbestuurleden in de groepen Overijsel-Oost, Veluwe, Utrecht en Zuid-Holland zijn aan de beurt om af te treden.

De afdelingen, behorende tot die groepen, kunnen kandidaten stellen. De namen der kandidaten, vergezeld van een door hen ondertekende verklaring dat zij bereid zijn een (her)benoeming te aanvaarden, moeten vóór of op 10 October 1949 bij het Dagelijks Bestuur zijn binnengekomen. Zij moeten getekend zijn door de voorzitter en secretaris van de candidaatstellende afdeling.

CURSUSSEN EN LEZINGEN 1949/1950

a. Cursus in bijenteelt voor beginners.

De cursus bestaat uit 4 theoretische en 12 praktische lessen en een eindles, elk van 2 uur. De cursus is toegankelijk voor een ieder, die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. In bijzondere gevallen kunnen, in overleg met de Rijksbijenconsulent, met het toezicht op de cursus belast, ook jongere leerlingen worden toegelaten.

Het minimum-aantal leerlingen is 12 en het schoolgeld bedraagt f 3,—. De lessen zullen gegeven worden door een onderwijzer of tuinbouwonderwijzer, die de bevoegdheid heeft om les in bijenteelt te geven.

b. Cursus in bijenteelt voor gevorderden.

De cursus bestaat uit 12 theoretische en 4 praktische lessen en een eindles, elk van 2 uur. Deze cursus is toegankelijk voor hem, die een cursus in bijenteelt voor beginners met succes heeft gevolgd.

In bijzondere gevallen kunnen, in overleg met de Rijksbijenteeltconsulent, met het toezicht op de cursus belast, ook zij worden toegelaten, die reeds over voldoende kennis en ervaring beschikken.

Het minimum-aantal leerlingen is 12 en het schoolgeld bedraagt f 3,—. De lessen zullen gegeven worden door een onderwijzer, die in het bezit is van de bevoegdheid om les in bijenteelt te geven.

c. Bijzondere cursus in bijenteelt.

Deze bijzondere cursus beoogt de behandeling van een speciaal on-

derwerp, b.v. koninginnetelt, betekenis van de bijen voor de bestuiving; bijenziekten enz.

De cursus bestaat uit 6 lessen, elk van 2 uur en is voor een ieder toegankelijk, die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. In bijzondere gevallen kunnen, in overleg met de Rijksbijenteeltconsulent, belast met het toezicht op de cursus, ook jongere leerlingen worden toegelaten.

Het minimum-aantal leerlingen is 12 en het schoolgeld bedraagt f 1,50.

De lessen zullen worden gegeven door een onderwijzer of tuinbouwvakonderwijzer, die de bevoegdheid heeft om les te geven in de bijenteelt. Bij uitzondering kunnen de lessen ook gegeven worden door een in het te behandelen onderwerp bijzonder ervaren persoon.

Voorwaarden:

De afdeling zorgt voor een verlicht en verwarmd lokaal. De kosten hiervan kunnen op de leerlingen verhaald worden, doch niet in rekening worden gebracht bij Rijk of Vereniging.

Verslag, rekening- en verantwoording en statistiekformulieren indienen bij het Bijenhuis Wageningen (kwitanties bijvoegen) vóór 1 April 1950, ongeacht of de cursus op dat ogenblik al dan niet geëindigd is. Cursussen, waarvan de stukken op 1 April niet binnen zijn worden geacht niet te zijn gegeven.

Vergoeding lesuren: Voor de eerste 24 lesuren f 4,— per uur. Voor de volgende lesuren: f 3,50 per uur.

Het schoolgeld komt in mindering van het subsidie.

Vergoeding reiskosten.

Voor wettelijke reiskosten kan tot een maximum van f 1,50 per les in rekening worden gebracht.

Aanvragen voor cursussen en lezingen worden ingewacht bij het Bijenhuis te Wageningen vóór 15 September 1949. Na ontvangst van de aanvraag worden de nodige formulieren toegezonden. Deze formulieren behoren vóór 1 October 1949 ingevuld en getekend terug te zijn bij het Bijenhuis. Indien de stukken op die datum niet binnen zijn, moet worden aangenomen dat het onderwijs niet zal plaats vinden.

HONINGGEVENDE GEWASSEN

Afdelingsbesturen, of leden, die circulaire inzake de aanplant van honinggevend gewassen wensen te ontvangen, kunnen deze nu reeds bestellen, onder opgaaf van het verlangde aantal. Het is de bedoeling, dat deze circulaire bij een persoonlijk onderhoud met de desbetreffende instanties of personen worden overhandigd.

Omtrent de op te nemen soorten wordt nog overleg gepleegd; zodra de circulaire klaar is, wordt die aan de aanvragers toegezonden.

NORMALISATIE SIMPLEXKAST

Bij het ter perse gaan van dit nummer bereikt ons het bericht, dat het voorlopig Normaalblad V 1061 betreffende de Simplexkast verschenen is. Nadere bijzonderheden in het volgende nummer.

FOTO'S

De Commissie van Redactie vermoedt, dat onze leden in het bezit zijn van een schat van foto's, die betrekking hebben op het **bijen- en imkersleven** en die een plaats in het Maandschrift waard zijn. Voor toezending houdt de redacteur zich aanbevolen.

Bij berichten omtrent **afdelingsjubilea** zullen wij gaarne een foto van voorzitter en secretaris (e.v.t. Afd. Bestuur), opnemen.

Ook berichten met foto's omtrent belangrijke **persoonlijke imkersjubilea** worden gaarne ingewacht.

De foto's dienen scherp te zijn en afgedrukt op glanzend papier.

Adres: Het Bijenhuis, Wageningen.

Inhoud:

Deze maand op de Bijenstal	133
Overwinteringsproblemen en	
Voorjaarsbehandeling	134
De bijenteelt in Suriname	135
Iets over de inwintering van	
onze bijenvolken	136
Nieuws van de Bedrijfsraad	137
Congresflitsen	138
Wat ons boeide in Amsterdam	140, 141
Het congres spreekt	143
Honingverkoop door de kleine imker	144
Uit de Jaagkleps	145
Vragenrubriek	147
Afdelingsberichten	147
Officiële mededelingen	148

WELCOME SOYEZ LES BIENVENUES WILLKOMMEN

During Congress Mr. Wigersma from Koershof Apiaries shall be pleased to meet foreign beekeepers. For your business in Holland contact us.

Durant le Congrès nous voulons bien faire la connaissance des Apiculteurs étrangers. Pour faire des affaires en Hollande mettez vous en rapport avec M. Wigersma des Etabl. d'Apiculture „De Koershof”.

Während des Kongresses werde ich mich freuen mit ausländischen Imker Bekanntschaft zu machen. Für Ihre Geschäfte in Holland suchen Sie am besten Kontakt mit mir. Fragen Sie nach Herrn Wigersma von „De Koershof”.

Door Internationaal Contact en uitwisseling van gedachten, biedt de Koershof U verschillende betere imkersartikelen, die U elders vergeefs zoekt.

Een Nieuwe Verbetering is het Koershof voerbakje, het enige bakje waarmee U zowel kunt snelvoeren als drijfvoeren; geen verdrinkinge bijen, geen haperend vlotje, geen lekkage en toch warme stroop, inhoud ca. 3 liter, past op vrijwel iedere kast f 3.50

Het Vlieggatvoedertoeel systeem Boardman veroorzaakt geen roof, en U voert zonder de kast te openen f 1.50

De Bijendichte stroopgieter is een groot gemak voor imkers met meer dan 3 volken. Dit betekent voeren zonder roof f 10.75

De Koershof „Billy” is een groot succes. U kunt er alles in branden van turf tot poetskatoen. Deze beroker is steeds bedrijfsklaar. Groot maar handig f 9.75

Honingflacons, compleet met deksel en inlagen per 100 f 15.—

Idem ½ ponds flacons, compleet met deksel en inlagen per 100 f 11.—

Monsterpotjes, eveneens met metalen deksel en inlage per 100 f 7.—

Een bijenstal voor 4 kasten, geheel uitneembaar, met opklappend dak en neerklappende achterwand, gemakkelijk bij de behandeling van de volken thans en een soliede 3-raams slinger, kost bij ons slechts f 87.50 met onderstel f 96.—

Honing te koop gevraagd. Voor speciale soorten betalen wij een iets hogere kiloprijs. Tevens kale volken te koop gevraagd.

Gedurende het congres en enkele dagen daarna geen spoedbestellingen.

BIJENSTAND DIEPENVEEN
Telef. 337 K 6709; Giro 56505
DE KOERSHOF
CARNIKA BIJENSTAND STAM K. PESCHETZ

FEEKA HANDELSONDERNEMING

DUINWEG 4 - SOEST - TELEF. K 2955—2103

Ruches d'Abeilles en bois, Patentes demandé Abeilles, Reines, Miel.

Prix et renseignements sur demande

Modern beehives, patents called for.

Bees, Queens, Honey

Ask for pricelist.

Moderne Bienenkasten, patents angemeldet.

Bienen, Königinne, Honig.

Fragen Sie Katalog.

FEEKA FEITEN

Biedt ons spoedigst Uw honing aan, alvorens elders te verkopen. Wij zenden U dan omgaand onze zeer aantrekkelijke voorwaarden, waardoor U van de hoogst mogelijke prijs verzekerd bent.

Kasten zijn in deze tijd nog steeds een kostbaar bezit. Ons modern ingericht houtwarenbedrijf zal U gaarne bij het onderhoud behulpzaam zijn.

Zendt ons daarom tijdig Uw kasten (ook indien niet van ons eigen fabrikaat) ter deskundig herstel. Desgewenst geven wij U te voren de kosten op. Steeds gaarne tot Uw dienst,

FEEKA HANDELSONDERNEMING

DUINWEG 4 - SOEST - TELEFOON 2103

N.V. Bijenstand „Mellona”

v.h. J. de Meza, Santpoort, tel. 8225

◇
GROOTSTE BIJENPARK EN FABRIEK
VAN BIJENWONINGEN

◇
Levert alles voor de Bijenteelt!!

◇
Voerbakken, Voederflessen, Stromatten, en alles
wat goed is voor de winterzit der bijen

Geïllustreerde prijscurant gratis!

„Mellona” Santpoort

TELEFOON 8225—8610

◇
Koopt weer elk kwantum:

Slinger-, Heldermaat-, Pers- en
ruwe Honing, à contant.

Ruwe Raat en zuivere Bijenwas.

◇
Emballage zonodig beschikbaar!!

Raad en daad

het beste materiaal tegen de laagste prijs

De vorige maand konden we nog net op het nippertje mededelen, dat voederballons en kolbstoestellen zeer belangrijk in prijs verlaagd waren, en dat de kunst-raatprijs opnieuw was verlaagd. Niet alleen aan de prijs, doch ook aan de sortering besteden wij alle aandacht. We hebben nu weer een Dathepijp, die in kwaliteit geheel gelijk is aan die van f 6.75, doch die iets lichter in de mond draagt. Mondstuk hoorn, roer aluminium, verdere uitvoering geheel in geel koper en natuurlijk met houten mantel. De prijs is ook f 6.75. Op het moment waarop we deze advertentie moeten inzenden, weten we nog niet hoe de heide-oogst uitvalt. We geven echter nog even een opsomming van de oogstbenodigdheden die stuk voor stuk het allerbeste vertegenwoordigen wat er aan te bieden is en tegen de laagst mogelijke prijs.

Bijenveger, groot model	f	1.35
Carbol, per flesje	f	0.35
Dathepijp, rood en geel koper, houten mantel	f	6.75
Idem, geheel geel koper, aluminium roer, licht	f	6.75
Ontzegelvork, blank gelakt houten handvat	f	4.75
Kolbstoestel, verlaagde prijs	f	14.75
Kaasdoek, 75 x 75 cm, per stuk	f	0.70
Honingzeef, zwaar vertind, fijne koperen zeefplaat	f	5.50
Salpeterlapjes, 12 stuks	f	0.20
3-raams Standaard-slinger, geruisloze wormwielaandrijving	f	132.50
2-raams slinger, V-snaar-aandrijving	f	42.50

ik heb mijn zomerhoning best kunnen verkopen

dank zij de onberispelijke verpakking, vertelde ons een lid, dat bovendien van zijn klanten enthousiaste tevredenheidsbetuigingen ontvangen had over de smakelijke verpakking, die je zonder ergernis op de keurigste ontbijttafel plaatst.

Pondsflacon met goudgeel conservengelakt schroefdeksel, met karton- en perkament-inlage, per 100	f 15.—
Halbondsflacon als boven, doch met blanke schroefdeksel, per 100	f 13.50
Monsterflacons, ½ ons, met conservengelakt schroefdeksel, per 100	f 7.—

5 ponds honingemmertje, binnen en buiten goudgeel conservengelakt, hengel aan draagband, oversluitend deksel, per stuk	f 0.60
10 ponds honingemmertje, uitvoering als 5-ponds	f 0.80
25 ponds honingemmer, van buiten blank, van binnen goudgeel conservengelakt, aangesoldeerd hengel, oversluitend deksel	f 1.20
50 ponds honingemmer, van buiten blank, van binnen goudgeel conservengelakt, 2 handvatten, bodem versterkt met stevige ijzeren hoepel, oversluitend deksel	f 2.—

VOOR DE INWINTERING

Stromat in houten raam, met spongat, huls en spon	f 3.25
Idem zonder spongat	f 2.35
Stromat zonder raam, met spongat, huls en	

spon	f 2.25
Idem zonder spongat	f 1.35
Voederballon, 1 liter, compleet met bordje	f 0.80
Dekkleeftje van vilt, simplexmaat	f 0.50

het vraagstuk van de enkel- of dubbelwandige kasten

is er een van persoonlijk inzicht. Behalve onze bekende dubbelwandige simplex leveren we thans ook uit voorraad de enkelwandige simplex (óók: meubelmakerswerk!). Deze bestaat uit losse bodem met vliegplank broed- en honingkamer (voor en achter dubbelwandig, houten dak, verbindingstaven waarmee de kast bij het reizen gesloten wordt, reisraam

met gaas, ramen en blikjes. De bovenste bak (honingkamer) heeft vier vlieggaten, afsluitbaar met vliegplank, te gebruiken als separator. Door het inschuiven van 2 plankjes is de honingkamer ook te gebruiken als tweede broedkamer.

Enkelwandige Simplex, compleet	f 26.50
--------------------------------	---------

en ten slotte: de honing-afzet

Wij kopen uw honing tegen marktprijs, mits deze van goede kwaliteit is. De gehele winst komt aan U ten goede. Tracht echter zelf zo veel mogelijk honing

tegen redelijke prijs aan uw klanten te verkopen. Iedere imker: honingpropagandist!

het bijenhuis met raad en daad voor onze bijenteelt paraat

UW BIJENHUIS - WAGENINGEN

GIRO 1171 telefoon 2863